یادداشت

تاب می‌آوریم یا مقاومت می‌کنیم؟

حمید باقریان
کارشناس و تحلیلگر اقتصادی

● تاب می‌آوریم یا مقاومت می‌کنیم؟ با توجه به اینکه برداشت‌ها و تعاریف متفاوتی از اصطلاح اقتصاد مقاومتی بین قشرهای مختلف جامعه از زمان ورود این اصطلاح به ادبیات اقتصاد ایران وجود دارد، جهت فهم اقتصادی آن می‌توان بیان کرد که تاب‌آوری مؤلفه‌ای است که در ویترین اقتصاد مقاومتی بیشتر از بقیه مؤلفه‌ها خود را نمایان می‌کند. اقتصاد مقاومتی یک نظام اقتصادی است که هماهنگ با سیاست‌های کلان سیاسی و امنیتی یک نظام و برای مقاومت در برابر اقدامات تخریبی شکل می‌گیرد تا بتواند در برابر ضربات اقتصادی تحریم‌ها و توطئه‌های گوناگون اقتصادی مقاومت کرده و توسعه و پیشرفت خود را ادامه دهد. در این راستا اقتصاد دانش‌بنیان می‌تواند راهکاری برای دستیابی به این مهم باشد که نه‌تنها یک نیاز اساسی برای کشورهای در حال توسعه نظیر ایران به شمار می‌آید بلکه اجتناب از حرکت به سمت چنین اقتصادی توان رقابتی را به شدت کاهش می‌دهد. این اقتصاد با وقوع تحولات علمی و تحقیقاتی، دگرگونی عمیقی در عرصه رشد و تولید اقتصادی ایفا می‌کند. اقتصاد مبتنی بر علم و دانش موجب رشد و توسعه پایدار جامعه و درنهایت تحقق اقتصاد مقاومتی می‌شود. از سوی دیگر تلاش برای بهبود نهادها تلاش برای زندگی بهتر افراد و جامعه است. به‌همین دلیل امروزه تمام کشورهای جهان در پی به‌دست‌آوردن پیشرفت‌هایی در زمینه نهادها برای بهره‌وری بالا هستند؛ به این معنی که بتوانند با مصرف منابع کمتر به مقدار تولید ملی بیشتری دست یابند. قشرهای مختلف جامعه پاشنه آشیل آسایش و آرامش در زندگی را اقتصاد دانسته و همیشه ادعا را بر این گذاشته‌اند؛ چرخ‌دنده‌های اقتصاد با تولید و تولید هم با قدرت خرید مردم می‌چرخد که در اقتصاد ما بیان می‌کنیم عرضه، تقاضا را ایجاد می‌کند یا تقاضاست که عرضه را ایجاد می‌کند؟ اما بحث، در نگاه قشر اکثریت جامعه یک سیکل ساده است که تولید و مصرف مثل چرخ‌دنده‌های ساعت با هم و در کنار هم می‌چرخند. حال در این نوشتار تعریفی از اقتصاد مقاومتی ارائه می‌شود. اقتصاد مقاومتی به معنای اقتصاد تدافعی یا ریاضتی نیست، بلکه در حقیقت نوعی اقتصاد و برنامه‌ریزی تعاملی مبتنی بر راهبرد استفاده از تهدید به‌عنوان یک فرصت است. حال باید دید زمینه‌ها و نقاط آسیب‌پذیر زمینه‌ساز تهدید چیست و چگونه و با چه راهبردی می‌توان این تهدیدها را به فرصت تبدیل و از آنها به‌عنوان فرصتی برای اصلاح یا حتی جراحی اقتصادی استفاده کرد و در عین رفع تهدیدها، به رشد و شکوفایی اقتصادی نیز دست یافت. بنابراین به فرایند شناسایی نقاط آسیب و تهدیدهای خارجی و داخلی و تبدیل این نقاط ضعف و تهدیدها به فرصت‌های رشد و توسعه، اقتصاد مقاومتی گفته می‌شود. حال سؤال اینجاست که اقتصاد کشور چه آسیب‌ها و نقاط ضعفی دارد که باعث بروز تهدیدهاست؟ دولتی‌بودن اقتصاد، وابستگی اقتصاد ایران و بودجه دولت به فروش مواد خام و با ارزش‌افزوده پایین، عدم مدیریت مصرف، بهره‌وری پایین عوامل تولید و استفاده نامناسب و ناکارا از منابع، پایین‌بودن میزان خلاقیت و نوآوری و ضعف فناوری بنگاه‌های اقتصادی، چالش‌های اقتصاد مقاومتی، ضعف تولید ملی و عدم توان خودکفایی در تولید کالاهای استراتژیک موردنیاز کشور. لازمه محقق‌شدن و مفهوم‌پیداکردن این تعاریف در اقتصاد ایران ارتباط‌دادن آن با بحث نهادها و صنعت نهادی است. صنعت نهادی صنعتی است که با زیربنای نهادی دولت توسعه‌گرا و سازمان دولتی مبتنی بر شایسته‌سالاری، زمینه تحول به سوی فرهنگ صنعتی را فراهم کرد. دولت در ایران همواره بزرگ و قدرتمند بوده و به روایت تاریخ، به جز در دوره کوتاه‌مدت سال‌های ۱۳۲۰-۱۳۳۲، به شدت متمرکز بوده و جایی برای گروه‌های ذی‌نفوذ، پروژه‌های مشترک، بخش خصوصی و کارآفرینی وجود نداشته است. در واقع، دولت خود مالک جامعه بوده است. جهت آگاهی از ارتباط اقتصاد مقاومتی و نهادها بررسی‌ها نشان داده است که اتکا به دانایی توأم با بهره‌وری در عمل و کار خردمندانه، از طریق پویایی، خلاقیت و ترویج نوآوری در تمام واحدهای صنعتی، اداری و خدماتی می‌تواند زمینه لازم را برای تحقق اقتصاد مقاومتی در شرایط تحریم فراهم کند. منافع و دستاوردهای حاصل از افزایش بهره‌وری در فرایند توسعه ملی، افزایش سود و عایدی تولیدکننده، افزایش دستمزد و بهبود شرایط محیط کار برای نیروی کار، بهبود کیفیت محصول تولیدی و کاهش قیمت تمام‌شده آن، افزایش رضایت مشتری و مصرف‌کنندگان، پرداخت بیشتر مالیات به دولت و تقویت بنیه دولت‌ها در تأمین امنیت و رفاه اجتماعی، ارتقای منزلت اجتماعی، اقتصادی و قدرت سیاسی کشور در بین سایر ملل هستند. در حقیقت بیان می‌شود که ارکان اقتصاد دانش‌بنیان رابطه مثبتی با الزامات نهادی برای بالابردن بهره‌وری دارند و پیامد این رابطه، کاهش بی‌کاری، رونق تولید داخلی، کیفیت بهتر تولیدات و خدمات، اصلاح الگوی مصرف و درواقع تحقق مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی خواهد بود.

شرکت مخابرات ایران برای موقت‌کردن قراردادهای کارگزاران روستایی برگ جدیدی رو کرد

شگرد جدید مخابرات

شکوفه حبیب‌زاده: از زمانی که دعوای کارگزاران با شرکت مخابرات ایران بالا گرفت و کار به دیوان عدالت اداری کشیده شد، مخابرات در تلاش است تا آنجا که می‌تواند به بهانه‌های مختلف کارگزاران را وادار یا تشویق به امضای قراردادهایی کند که دست‌کاری شده و در آن اشاره‌ای به دائم‌بودن وضعیت اشتغال کارگزاران نشده است. برهمین‌اساس، روز گذشته معاون سرمایه انسانی شرکت مخابرات ایران از امکان استفاده از نظام اپلای و پاداش عملکرد برای کارگزاران روستایی شرکت مخابرات ایران برای ارج‌نهادن به عملکرد این کارکنان خبر داد. البته برای این کار شرط امضای قرارداد گذاشته شده است. دیانی در این زمینه گفته: «آن‌دسته از کارگزارانی که برای امضای قرارداد سال‌های ۱۳۹۵و ۱۳۹۶ اقدام کرده و طبق ارزیابی عملکرد سال ۹۵، نمره عملکرد داشته‌اند، حداکثر تا سقف ۱۵روز حقوق از پاداش عملکردی بهره‌مند خواهند شد. این پاداش عملکرد بر اساس نمره ارزیابی و طبق جداول مربوطه از طریق مخابرات هر منطقه قابل پرداخت است».

شرط ارتقا، فسخ قرارداد مستقیم

او همچنین در بخش دیگری از سخنانش که در سایت روابط‌عمومی و امور بین‌الملل شرکت مخابرات ایران منتشر شده، وعده دیگری در زمینه ارتقای شغلی آنها هم داده: «در راستای حفظ سطح اشتغال و تحقق مشتری‌مداری، با توجه به بازنشستگی بخش عمده‌ای از کارکنان شرکت، کارگزاران روستایی از طریق ضوابط نظام اپلای امکان احراز این سمت‌ها را خواهند داشت... در مناطقی که در ساختار سازمانی پست خالی کارشناسی رسته ارتباطات و مخابرات وجود دارد، با کارگزاران روستایی با مدرک کارشناسی و بالاتر در رشته‌های مطلوب و مرتبط با رسته فوق‌الذکر که دارای عملکرد مطلوب و فاقد سوابق تخلف انضباطی بوده و قرارداد کاری سال‌های ۹۵ و ۹۶ را امضا کرده باشند، قرارداد مستقیم «مدت موقت» منعقد خواهد شد».

جالب آنکه در بخش پایانی این خبر، معاون سرمایه انسانی شرکت مخابرات ایران به صورت کاملا عیان، وعده ارتقای شغلی در مقابل امضای قرارداد موقت را رو می‌کند: «بدیهی است پس از گذراندن مراحل نظام اپلای، در صورت داشتن شرایط احراز شغلی و پذیرش منطقه و همچنین ارائه درخواست کتبی مبنی بر فسخ قرارداد مستقیم کارگزاری روستایی و تسویه‌حساب کامل، با کارگزاران واجد شرایط قرارداد مستقیم مدت موقت منعقد خواهد شد». این ترفند که تا این اندازه بی‌پرده مطرح شده، نشان از آن دارد پشت مسئولان مخابرات ایران گرم است و نگرانی‌ای از تغییر روند پرونده‌های خود در دیوان عدالت اداری نیز ندارند. پیش‌تر کارگزاران ناراضی از اجرانشدن ماده ۸۳ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت در سال ۹۲ (با تأکید بر نوع قرارداد مخابرات و کارکنان این شرکت) مبنی بر انعقاد قرارداد دائم بین شرکت مخابرات ایران و کارگزاران با مراجعه به ادارات کار، بالای هزار حکم قانونی برای انعقاد قرارداد دائم دریافت کردند. شرکت مخابرات ایران برای این احکام، درخواست تجدیدنظر داد؛ اما با وجود این به واسطه قانونی‌بودن خواسته کارگزاران، دیوان نیز به نفع آنها رأی داد. در ادامه این اختلاف‌نظر، شرکت مخابرات ایران با پیگیری، دستور توقف موقت اجرای قراردادهای دائم را از دیوان عدالت اداری دریافت کرد و بناست این دعوی وارد هیئت عمومی

دیوان‌عالی کشور یا هیئت عمومی دیوان عدالت اداری شده تا نتیجه نهایی آن مشخص شود.

جوابیه کارگزاران مخابرات

در همین زمینه، جامعه کارگزاران مخابرات روستایی به اظهارات معاون سرمایه انسانی شرکت مخابرات ایران واکنش نشان داده و در جوابیه‌ای درباره ارتقای شغلی وعده داده‌شده، نوشته: «موافقت سران شرکت مخابرات ایران با به‌کارگیری کارگزاران مخابرات روستایی در سیستم اداری ادارات مخابرات استان‌ها و شهرستان‌ها، اولا نشان از این واقعیت است که کارگزاران به برکت وجود ماده ۸۳ قانون مجلس جزء لاینفک بدنه شرکت مخابرات ایران هستند و تحت هیچ شرایطی هیچ قدرتی نمی‌تواند آنها را از بدنه مخابرات جدا کند. دوما کارگزاران واقعا توانایی به‌دست‌گرفتن هرگونه سمتی را در هر مرحله و نقطه‌ای دارند و همچنان‌که قبلا هم در سمت کارگزار روستایی موفق عمل کرده‌اند، اکنون هم می‌توانند در هر پست و مقامی موفق بوده و برای شرکت نقش‌آفرینی کند». آنها با طرح این موضوع که «سؤال اصلی اینجاست که هدف اصلی شرکت مخابرات از این اقدام چیست؟»، نوشته‌اند: «گره‌زدن پیاده‌سازی نظام اپلای با اماواگرها می‌تواند نیت واقعی سران شرکت را برملا کرده و آنچه را که واقعیت است، زیر سوال ببرد؛ چون سران شرکت به این واقعیت رسیده‌اند که با توجه به نص قانون مجلس دیگر کارگزاران وارثان حقیقی شرکت خواهند بود و باید به نحو احسن و با هزینه کم از آنها بهره‌برداری کرد و آنها را با کمترین میزان درآمدها در بدنه سیستم جای داد و به این حقیقت رسیده‌اند که طوری وانمود و عمل کنند که کارگزاران را از برکات ماده ۸۳ محروم کنند و باعث خنثی و عقیم‌کردن این ماده قانونی شوند؛ به‌طوری‌که هیچ کارگزاری در سطح ایران ادعایی برای ماده ۸۳ نداشته و آن را به بوته فراموشی بسپارد».

تفرقه‌افکنی بین کارگزاران

کارگزاران در این جوابیه در واکنش به قراردادن شرط امضای قرارداد ۹۵ و ۹۶ برای به‌کارگیری کارگزاران، این رفتار را نوعی تفرقه‌افکنی بین کارگزاران قلمداد کرده و می‌نویسند: «اینکه شرط به‌کارگیری را امضای قرارداد ۹۵ و ۹۶ قرار داده‌اند، نیت آنها را بیشتر آشکار می‌کند. به این جهت که کارگزاران را تشویق به امضای قرارداد موقت غیرقانونی فعلی کنند و از این طریق شکاف عظیمی به بدنه جامعه کارگزاران وارد کنند؛ به‌طوری‌که دیگر این شکاف عظیم ترمیم‌پذیر نبوده و اتحاد واقعی کارگزاران به کلی محو و نابود شود و اگر واقعا هدف واقعی شرکت غیر از این می‌بود، قطعا این آیتم مورد نظر قرار نمی‌گرفت و شرط و شروطی برای نظام به‌کارگیری قرار نمی‌دادند و ضمن اینکه در حال حاضر سران شرکت کارگزاران را به دو دسته دارای قرارداد و فاقد قرارداد تقسیم کرده‌اند و از این طریق می‌خواهند دامنه اختلاف‌نظرها را به اوج خود برسانند و حال دوستان ما در شرکت مخابرات برای هر دو دسته درصدد ایجاد انگیزه‌های کذایی به جهت دستیابی به این سیاست هستند».

نمایش برای افکار عمومی

در ادامه این نامه، اختصاص ۱۵روز حقوق به‌عنوان پاداش در صورت کسب رضایت‌مندی و داشتن عملکرد مطلوب نشانه‌ای از رشوه‌دادن به کارگزاران و نمایشی برای عملکرد بهینه این شرکت برای نمایندگان مجلس و رسانه‌ها برشمرده و در این زمینه نوشته شده: «درنظرگرفتن و اختصاص ۱۵ روز حقوق به‌عنوان پاداش در صورت کسب رضایت‌مندی و داشتن عملکرد مطلوب، یکی از مشوق‌های دیگریست که مخابرات برای تشویق کارگزار ساده‌دل روستایی به امضای قرارداد موقت غیرقانونی فعلی دست‌به‌دامان آن شده است و از این طریق می‌خواهند کارگزاران را در باتلاق مورد نظر خود گیر اندازند و افکار عمومی از جمله نمایندگان مجلس، رسانه‌ها و نهادهای درگیر در قضیه را طوری متقاعد کنند که پروسه کارگزاران با اتمام امضای قراردادها توسط کارگزاران برای همیشه تمام شده است و دیگر کارگزاران مطالبه‌ای نداشته و تمامی مطالبات خود را عینا دریافت کرده‌اند. حقیقتا این مشوق مادی اهانتی بزرگ به روح بلند و لطیف کارگزاران مخابرات روستایی است و این چیزی شبیه به همان رشوه‌دادن است نه تشویق».

زهرچشم از کارگزاران معترض

هدف شرکت مخابرات نیز این‌گونه تعبیر می‌شود: «...هدف مخابرات دورکردن کارگزاران از روح ماده ۸۳ و جداکردن آنها از بدنه مخابرات است و می‌خواهند آنها را دچار سرنوشت به مراتب مبهم‌تر از شرایط فعلی کنند و این مورد در درخواست مخابرات مبنی بر فسخ قرارداد مستقیم کارگزاری روستایی و تسویه حساب کامل، با کارگزاران واجد شرایط قرارداد مستقیم مدت موقت کاملا مشهود است». مورد دیگری که در این نامه اعتراضی از نظر دور نگه داشته نشده، آن است که: «معاونت محترم یکی از شروط را نداشتن تخلف انضباطی عنوان می‌کنند هرچند ما قطع به یقین به این امر واقفیم که داشتن حسن شهرت و منضبط‌بودن یکی از شروط اساسی است و باید به آن توجهی ویژه کرد، اما قطعا هدف ایشان از گذاشتن این شرط این است که چون اخیرا ایشان به علت برگزاری تحصن مسالمت‌آمیز تعداد زیادی از کارگزاران حاضر در تحصن را با اتهام‌های کاملا واهی و بی‌اساس به کمیته‌هایی انضباطی کشاندند از این طریق می‌خواهند از آنها زهر چشم گرفته و آنها را از این پروسه حذف کنند». در بخش پایانی این نامه آمده: «اگر شرکت مخابرات در فکر چاره‌جویی، سازماندهی واقعی و تعالی کارگزاران بود قطعا شمشیر را از رو نمی‌بست و داشته‌های کارگزاران ساده‌دل روستایی را مورد حمله قرار نمی‌داد و در دیوان عدالت اداری با سرنوشت هزاران کارگزار بازی نمی‌کرد».

خبر

ایرباس تأمین مالی ۳۷ فروند هواپیما را تقبل کرد

● **رادیو اقتصاد:** اصغر فخریه‌کاشان، قائم‌مقام وزیر راه گفت: شرکت‌های سازنده تاکنون تأمین مالی تعدادی از هواپیماهای برجامی هما را تقبل کرده‌اند که شامل ۱۲ فروند ای تی آر، ۳۷ فروند ایرباس و ۸ فروند بویینگ است.

اتمام مسکن مهر به سال ۹۸ موکول شد

● **فارس:** احمد اصغری‌مهرآبادی، قائم‌مقام وزیر راه و شهرسازی در امور مسکن مهر از طرح پیشنهادی «اتمام مسکن مهر در یک بازه زمانی دوساله» خبر داد که بر این اساس و برخلاف وعده مسئولان برای پایان کار پروژه‌ها تا پایان امسال، باید منتظر اتمام واحدهای نیمه‌تمام مسکن مهر تا سال ۹۸ بود.

کشف ۱/۵ تن پوشاک قاچاق از داخل بونکر سیمان

● **ایلنا:** مأموران گمرک از داخل یک دستگاه بونکر سیمان ۱.۵ تن پوشاک ورزشی قاچاق کشف کردند. به گزارش گمرک شهید رجایی، با هوشیاری کارکنان گمرک بندر لافت از یک دستگاه بونکر حمل سیمان تعداد ۲۲ گونی پوشاک ورزشی خارجی به وزن تقریبی ۱.۵ تن کشف‌وضبط شد.

توقف اعطای وام با ضمانت یارانه نقدی

● **مهر:** اگرچه بانک مرکزی در بخشنامه‌ای اعطای وام با پشتوانه ضمانتی یارانه را ابلاغ کرده بود؛ اما بانک‌ها اکنون به بهانه مشخص‌نبودن آینده اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها، اجرای آن را متوقف کرده‌اند.

گزارش‌های میدانی خبرنگار مهر از شعب بانک‌ها حکایت از آن دارد که نظام بانکی اجرای طرح اعطای وام با ضمانت یارانه نقدی را که می‌تواند مشکل خُرد بسیاری از مردم را حل کند، روی خوش نشان نمی‌دهند و اکنون هم با مطرح‌شدن احتمال حذف یارانه برخی از مردم، اجرای این طرح را متوقف کرده‌اند.

۴۳ درصد از اعتبارات عمرانی به صورت اوراق پرداخت می‌شود

در لایحه بودجه سال آینده دولت پیش‌بینی کرده ۲۶ هزار میلیارد تومان از منابع مورد نیاز برای اجرای طرح‌های عمرانی از محل فروش اوراق مالی اسلامی پیش‌بینی شده است که ۴۳.۳ درصد از کل اعتبار عمرانی را شامل می‌شود.

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی آورده است براساس اطلاعات قسمت اول پیوست شماره یک لایحه، اعتبارات طرح‌های عمرانی ملی حدود ۱۹هزارو ۴۰۰ میلیارد تومان است که برای حدود دوهزارو ۶۰۸ طرح در نظر گرفته شده است. از این تعداد طرح، حدود هزارو ۷۴۰ طرح به‌عنوان طرح‌های ملی و حدود ۸۶۸ طرح به صورت استانی ویژه در نظر گرفته شده است. در قسمت دوم پیوست شماره یک لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ با عنوان «طرح‌های مشارکت بخش عمومی- خصوصی موضوع تبصره «۱۹» تعداد ۴۴۶ طرح با اعتباری حدود ۳۶ هزار میلیارد تومان درج شده که حدود چهارهزارو ۴۰۰ میلیارد تومان از منابع عمومی و مابقی از منابعی مانند تسهیلات صندوق توسعه ملی، تسهیلات بانکی آورده مشارکت‌کننده و بازار سرمایه تأمین اعتبار خواهد شد. گفتنی است ۴۱۵ طرح از این تعداد با مشخصات کامل در قسمت اول پیوست درج شده است و تعداد ۳۱ طرح در قوانین بودجه سال‌های قبل وجود نداشته است و در لایحه بودجه تنها با درج عنوان و پیش‌بینی اعتباری به مبلغ هزارو ۸۰۰ میلیارد تومان که از طریق تسهیلات صندوق توسعه ملی، تسهیلات بانکی، آورده مشارکت‌کننده و بازار سرمایه تأمین خواهد شد، درج شده است.

در سال ۱۳۹۶ مقرر شده بود تعداد ۲۹۹ طرح با اعتباری برابر با هزارو ۸۱۵ میلیارد تومان به اتمام برسد، از این تعداد ۴۶ طرح با اعتباری برابر ۹۱ میلیارد تومان به اتمام رسید و ۲۵۳ طرح با اعتباری بالغ بر ۹۸۱ میلیارد تومان برای سال ۱۳۹۷ و اعتباری برابر با شش‌هزارو ۵۲۹ میلیارد تومان برای سال‌های آتی به لایحه ۱۳۹۷ منتقل شده است. گفتنی است تعداد ۲۵ طرح از طرح‌های مندرج در قانون ۱۳۹۳ از لایحه ۱۳۹۷ حذف شده است.

در سال‌های ۱۳۷۶ تا ۱۳۹۶ نسبت عملکرد اعتبارات عمرانی به اعتبارات هزینه‌ای با وجود نوسانی‌بودن، در مجموع سیر نزولی داشته است؛ به‌نحوی‌که به‌تدریج از ۴۵ درصد در سال ۱۳۷۶ به حدود ۱۹ درصد در سال ۱۳۹۶ خواهد رسید. این امر به این معناست که به‌تدریج سهم عمده‌ای از منابع بودجه عمومی دولت صرف امور هزینه‌ای شده و سهم اعتبارات عمرانی کاهش یافته است. این امر در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ به میزان هفت واحد درصد بهبود یافته است.

تعداد ۳۷۰ طرح عمرانی در جداول ۱۲، ۱۵، ۱۹ و ۲۰ لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ درج شده است که عملا هیچ اطلاعاتی از زمان‌بندی و هزینه اجرای آنها در دست نیست و این امر امکان نظارت بر اجرای این طرح‌ها را با مشکل مواجه خواهد کرد.

در دو ردیف اول جدول مندرج در بند «و» تبصره «۴» ماده واحده مجموعا دوهزارو صد میلیارد تومان از طریق برداشت از صندوق توسعه ملی برای طرح‌های عمرانی در نظر گرفته شده است. در تبصره «۱۹» ماده واحده، سازوکاری برای مشارکت عمومی- خصوصی در اجرای طرح‌های عمرانی پیشنهاد شده است. براساس این ماده از منابع ورودی سال ۱۳۹۷ صندوق توسعه ملی حدود پنج‌هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان اعتبار در قالب سپرده‌گذاری در بانک‌های عامل و به صورت اهرمی، برای اجرای طرح‌های عمرانی در نظر گرفته شده است. به نظر می‌رسد تبصره مزبور تنها به طرح‌های مندرج در قسمت دوم پیوست شماره یک لایحه بودجه ۱۳۹۷ معطوف است. براساس‌این هرچند که در بند «۶» تبصره ۱۹ عنوان شده است که تعهدات دولت برای قراردادهای منعقدشده در سال ۱۳۹۷ در سال‌های آتی نیز لازم‌الاجراست، با توجه به یک‌ساله‌بودن قوانین بودجه و تعهدات بلندمدتی که اجرای این قانون به وجود می‌آورد، به نظر می‌رسد بهتر است سازوکار اجرائی و تسهیل در امر مشارکت بخش خصوصی از طریق لایحه مشارکت عمومی - خصوصی در دستور کار دولت پیگیری شود.

در ردیف‌های ۱۱ و ۱۲ جدول ۱۸ لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ به‌ترتیب عناوین «اعتبار موضوع اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دارای مجوز کمیسیون ماده ۲۳ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم ۲ با اولویت مناطق محروم» و «تکمیل طرح‌های هادی روستایی بالای صد خانوار، تکمیل طرح‌های آب‌رسانی روستایی بالای ۲۰ خانوار، آسفالت راه‌های روستایی بالای ۵۰ خانوار و احداث و تکمیل ورزشگاه‌های روستایی» درج شده و اعتباری بالغ بر ۲۴۰ میلیارد تومان برای این دو ردیف در نظر گرفته شده است که خارج از پیوست شماره یک لایحه هستند. این امر باعث می‌شود که اطلاعاتی از زمان‌بندی و هزینه‌های اجرای طرح‌های اشاره‌شده در دست نباشد و نظارت با مشکل روبه‌رو شود.